

Τα Άγια Θεοφάνεια

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος

Επιλεγμένα αποσπάσματα από την ομιλία IB΄ του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου σχετικά με τη Βάπτιση του Κυρίου μας Ιησού Χριστού.

«Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ».

Μαζί με τους δούλους ο Δεσπότης, μαζί με τους υπόδικους ο Κριτής έρχεται για να βαπτισθεί. Αλλά μη θορυβηθείς· μεταξύ των ταπεινών αυτών περισσότερο λάμπει το υψηλό μεγαλείο Του. Πραγματικά, Αυτός ο οποίος καταδέχθηκε να κυφορηθεί για τόσο χρόνο σε μήτρα παρθενική και να γεννηθεί από εκεί, σύμφωνα με τους νόμους της ανθρώπινης φύσεως, και επιπλέον να ραπισθεί, να σταυρωθεί και να πάθει τα άλλα παθήματα, τα οποία υπέστη, γιατί παραξενεύεσαι, εάν καταδέχθηκε να βαπτισθεί και να έλθει μαζί με τους άλλους ανθρώπους προς τον δούλο του; Διότι εκείνο ήταν που προκαλούσε μεγάλη κατάπληξη, το ότι δηλαδή, ενώ ήταν θεός, θέλησε να γίνει άνθρωπος· τα άλλα λοιπόν κατά λογική ακολουθία έπονται όλα γενικώς. Γι' αυτό τον λόγο και ο Ιωάννης πρόφθασε και έλεγε, εκείνα ακριβώς που είπε, ότι δηλαδή, δεν είναι άξιος να λύσει τα λουριά των υποδημάτων του Ιησού και

όλα τα άλλα· για παράδειγμα είπε ότι ο Ιησούς είναι κριτής και θα αποδώσει δικαιοσύνη σύμφωνα με την αξία του καθενός και ότι θα χορηγήσει σε όλους ανεξαιρέτως το Άγιο Πνεύμα με αφθονία, ώστε όταν Τον δεις να έρχεται προς το βάπτισμα να μην υποψιαστείς τίποτε το ταπεινό.

Επίσης, για τον ίδιο λόγο, όταν Αυτός ήταν παρών εκεί, Του προβάλλει προσκόμματα, λέγοντας· «*Εγώ έχω ανάγκη να βαπτισθώ από εσένα και Εσύ έρχεσαι σε μένα;*». Επειδή δηλαδή, το βάπτισμα ήταν ενδεικτικό της μετανοίας και οδηγούσε σε κατηγορία για τα διαπραχθέντα αμαρτήματα, για να μη νομίσει κανείς ότι και ο Ιησούς με μια τέτοια διάθεση έρχεται στον Ιορδάνη, ο Ιωάννης διορθώνει την πιθανή αυτή εκτίμηση εκ των προτέρων, με το να Τον αποκαλέσει και «*Αμνό*» (Ιω. 1, 29: «*Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ*»: ‘*ἴδου ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ, που προφήτευσε ὁ Ἡσαΐας*’)) και Λυτρωτή από όλη γενικά την αμαρτία που έχει διαπραχθεί στην οικουμένη («*ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου*»: ο Μεσσίας και Λυτρωτής, ο οποίος θα θυσιαστεί για να πάρει επάνω Του και να εξαλείψει την αμαρτία και την ενοχή του κόσμου», Ιω. 1, 29). Πραγματικά, όποιος μπορεί να εξαλείψει τα αμαρτήματα ολόκληρου του ανθρωπίνου γένους, πολύ περισσότερο Αυτός ο ίδιος είναι αναμάρτητος. Γι’ αυτό και δεν είπε· «*Να ο αναμάρτητος*», αλλά εκείνο το οποίο ήταν πολύ σπουδαιότερο, «*ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου* [: (Ἰδού), Αυτός ο οποίος σηκώνει την αμαρτία του κόσμου] ώστε μαζί με αυτό να αποδεχθείς και εκείνο με κάθε βεβαιότητα και αφού πειστείς, να αντιληφθείς ότι έρχεται στο βάπτισμα, οικονομώντας και μερικά άλλα ζητήματα. Γι’ αυτό και ο Ιωάννης, όταν προσήλθε σε αυτόν ο Ιησούς, έλεγε· «*ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με;* (:εγώ, ο ατελής και αδύνατος άνθρωπος, έχω ανάγκη να βαπτισθώ από Εσένα, και Εσύ, ο αναμάρτητος και τέλειος, έρχεσαι να βαπτισθείς από εμένα;»)». Και δεν είπε: «*και εσύ βαπτίζεσαι από εμένα;*», επειδή και αυτό φοβήθηκε να το πει. Αλλά ,τι είπε; «*Κι Εσύ έρχεσαι προς εμένα;*».

Ποια απάντηση έδωσε όμως ο Χριστός; Ό,τι ακριβώς έκανε αργότερα στον Πέτρο, το ίδιο και τότε έπραξε. Πραγματικά και ο

Πέτρος Τον εμπόδιζε να του πλύνει τα πόδια, αλλά όταν άκουσε ότι «ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα (:Εκείνο που εγώ κάνω, εσύ δεν το αντιλαμβάνεσαι τώρα, θα το αντιληφθείς όμως αργότερα)» (Ιωάν. 13, 7), και ότι· «ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ (:εάν δεν σου πλύνω τώρα τα πόδια, εάν με ταπεινοφροσύνη και εμπιστοσύνη σε εμένα δεν υπακούσεις, δεν είναι δυνατόν να έχεις πλέον μέρος μαζί μου» (Ιωάν. 13, 8), αμέσως ἄφησε την ἄρνηση και υπάκουσε. Το ίδιο και ο Ιωάννης ο Βαπτιστής, όταν άκουσε από τον Ιησού τα λόγια: «ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην (:έτσι είναι, αλλά ἄφησε τώρα τις αντιρρήσεις και μη φέρνεις δυσκολίες στο βάπτισμά μου, διότι έτσι πρέπει, και σε μένα και σε σένα, να εκπληρώσουμε κάθε εντολή του Θεού)» (Ματθ. 3, 15), αμέσως υπάκουσε. Διότι δεν ήταν υπερβολικά εριστικοί, αλλά τους διέκρινε η αγάπη και η υπακοή και φρόντιζαν να υπακούουν στον Κύριο σε όλες τις περιπτώσεις.

Πρόσεξε επίσης με ποιον τρόπο τον ενθαρρύνει από εκείνο το σημείο ακριβώς, για το οποίο δίσταζε κυρίως να τελέσει το βάπτισμα. Δεν είπε, δηλαδή, ότι 'έτσι είναι δίκαιο', αλλά «έτσι είναι το πρέπον». Διότι, επειδή αυτό προπάντων θεωρούσε ανάξιό Του, το να βαπτισθεί από τον δούλο, αυτό κυρίως προβάλλει, το οποίο έρχεται σε σύγκρουση με την αντίληψη αυτή, σαν να του ἔλεγε· «Δεν αποφεύγεις αυτό και με εμποδίζεις να βαπτισθώ, επειδή έχεις τη γνώμη ότι είναι απρεπές; Αλλά γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο ἄφησε την ἄρνηση, διότι αυτό επάνω από όλα πρέπει να γίνει». Και δεν είπε μόνο «ἄφησε τις αντιρρήσεις», αλλά πρόσθεσε και το «επί του παρόντος» («ἄφες ἄρτι», Ματθ. 3, 15). Διότι αυτά δε θα διαρκέσουν αιώνια, λέγει, αλλά θα με δεις και στην κατάσταση που επιθυμείς. Προς το παρόν όμως να το υπομείνεις αυτό.

Στη συνέχεια αποδεικνύει κατά ποια έννοια είναι πρέπον αυτό. Γιατί είναι πρέπον, λοιπόν; Διότι έτσι εκτελούμε κάθε εντολή του νόμου, πράγμα το οποίο φανέρωνε, όταν ἔλεγε τη φράση «πᾶσαν δικαιοσύνην» (Ματθ. 3, 15). Πραγματικά «δικαιοσύνη» είναι η εκπλήρωση των εντολών. Αφού λοιπόν

εκπληρώσαμε, λέγει, όλες τις άλλες εντολές, αυτό υπολείπεται πλέον και πρέπει να το προσθέσουμε και αυτό. Διότι εγώ ήλθα για να καταργήσω την κατάρα, η οποία προήλθε από την παράβαση του νόμου. Συνεπώς, επιβάλλεται να εκπληρώσω προηγουμένως εγώ ο ίδιος τα πάντα και να σας απελευθερώσω από την καταδίκη και έτσι, να τελειώσω την αποστολή μου. Είναι ανάγκη λοιπόν προηγουμένως εγώ να εφαρμόσω αυτόν κατά πάντα, επειδή πρέπει να διαγράψω την κατάρα, η οποία έχει αναγραφεί εναντίον σας στον νόμο. Γι' αυτό ακριβώς έλαβα σάρκα και ήλθα κοντά σας. *«Τότε αφήσιν αυτόν·καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνέωχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν·* [:Τότε ο Ιωάννης δεν Του έφερε αντίρρηση και Τον άφησε να βαπτισθεί. Και ο Ιησούς, όταν βαπτίστηκε, βγήκε αμέσως από το νερό (διότι δεν είχε καμία αμαρτία να εξομολογηθεί, ενώ οι άλλοι έμεναν σε αυτό, όσο χρόνο διαρκούσε η εξομολόγησή τους). Και ιδού ανοίχθηκαν χάριν Αυτού οι ουρανοί και είδε το Πνεύμα του θεού να κατεβαίνει υπό την μορφήν της περιστεράς και να έρχεται επάνω σε Αυτόν] (Ματθ. 3, 15-16).

Βέβαια, πολλοί άνθρωποι θεωρούσαν τον Ιωάννη πολύ ανώτερο από τον Ιησού, επειδή ανατράφηκε και έζησε όλη τη ζωή του στην έρημο, και επειδή ήταν υιός αρχιερέως, και επειδή ήταν ενδεδυμένος με μια τέτοια παράξενη αμφίεση, και επειδή προσκαλούσε τους πάντες στο βάπτισμα και επειδή είχε γεννηθεί από στείρα γυναίκα· τον Ιησού όμως, επειδή είχε γεννηθεί από μια άσημη κόρη (δεν ήταν βέβαια γνωστός ακόμη σε όλους ο παρθενικός τοκετός της), και επειδή ανατράφηκε σε σπίτι, και επειδή συναναστρεφόταν με όλους τους ανθρώπους και επειδή φορούσε τη συνηθισμένη ενδυμασία, Τον θεωρούσαν ότι ήταν κατώτερος από τον Ιωάννη, δεδομένου ότι δεν γνώριζαν τίποτε ακόμη από τα απόρρητα και θαυμαστά εκείνα γεγονότα. Συνέπεσε ακόμη να βαπτισθεί από τον Ιωάννη, πράγμα το οποίο ακριβώς ενίσχυε περισσότερο την εκτίμησή τους αυτή, ακόμη και αν δεν είχαν τίποτε κατά νου, από όσα είπα παραπάνω για τις μεταξύ των δύο διαφορές· Σκέπτονταν, δηλαδή, ότι ο Ιησούς ήταν ένας από τους πολλούς ανθρώπους, οι οποίοι βαπτίζονταν από τον

Ιωάννη, διότι, εάν δεν ήταν ένας από τους πολλούς και συνηθισμένους ανθρώπους, δε θα πήγαινε προς το βάπτισμα μαζί με τους άλλους. Έτσι ο Ιωάννης θεωρείτο πολύ ανώτερος και πιο αξιοθαύμαστος από τον Ιησού.

Για να μην επικρατήσει, όμως, η αντίληψη αυτή στο πλήθος, και οι ουρανοί ανοίγουν, τη στιγμή που βαπτιζόταν ο Ιησούς, και το Πνεύμα κατεβαίνει, και μαζί με το Πνεύμα ακούεται φωνή, η οποία διακηρύσσει την αξία του Μονογενούς Υιού. Επειδή, όμως, η φωνή, η οποία έλεγε· «Αυτός είναι ο Υιός μου ο αγαπητός» (Ματθ. 3, 17) φαινόταν ότι ταιριάζει περισσότερο στον Ιωάννη, (διότι δεν πρόσθεσε: «Αυτός ο βαπτιζόμενος», αλλά απλώς είπε: «Αυτός»), ήταν φυσικό ο καθένας από τους ακροατές να σκεφθεί ότι αυτό ειπώθηκε μάλλον για τον βαπτιστή παρά για τον βαπτιζόμενο, λόγω του αξιώματος του Βαπτιστού και για όσα ελέχθησαν παραπάνω, γι' αυτόν τον λόγο κατήλθε το Πνεύμα με τη μορφή της περιστεράς και έλκυσε την φωνή επάνω από τον Ιησού και έτσι έκανε σε όλους φανερό ότι το «Ούτος» δεν ειπώθηκε για τον βαπτιστή Ιωάννη, αλλά για τον βαπτιζόμενο Ιησού.

Και γιατί, θα μπορούσε να ρωτήσει κανείς, δεν πίστεψαν, αφού συνέβησαν αυτά τα θαυμαστά γεγονότα; Μα και κατά τα χρόνια του Μωυσή έγιναν πολλά θαύματα, έστω και όχι παρόμοια προς τα παρόντα, και όμως ύστερα από όλα εκείνα, τις φωνές, τις σάλπιγγες και τις αστραπές (Εξ. 19 κ.ε.), και μοσχάρι κατασκεύασαν, και προς λατρευτική προσκύνηση του Βεελφεγώρ έκαναν τελετές (Εξ. 32 κ.ε.). Αλλά και αυτοί οι ίδιοι, οι οποίοι παρευρίσκονταν τότε στην βάπτισή, και αργότερα είδαν τον Λάζαρο να ανασταίνεται, έδειξαν τόσο μεγάλη απιστία προς Εκείνον που επιτέλεσε τα θαύματα αυτά, ώστε αποπειράθηκαν πολλές φορές ακόμη και να Τον φονεύσουν. Εάν λοιπόν, μολονότι έβλεπαν μπροστά στα μάτια τους, νεκρούς να ανασταίνονται, εξακολουθούσαν ακόμη να κατέχονται από τόση κακία, για ποιο λόγο παραξενεύεσαι, επειδή δεν πίστεψαν στην φωνή, η οποία ακουγόταν από τον ουρανό; Πράγματι, όταν η ψυχή του ανθρώπου είναι αγνώμων και διεστραμμένη και την έχει κυριεύσει το πάθος του φθόνου, δεν υποχωρεί σε κανένα από τα θαύματα αυτά· όπως

αντίστοιχα, όταν είναι ευγνώμων, δέχεται τα πάντα με πίστη, χωρίς να χρειάζεται και πολύ τα θαυμαστά γεγονότα.

Κατά συνέπεια, να μην απορείς γιατί δεν πίστεψαν, αλλά εκείνο να εξετάζεις, εάν δηλαδή δεν έγιναν όλα εκείνα διά των οποίων έπρεπε να πιστέψουν. Διότι, πραγματικά, ο θεός διαμέσου του προφήτη, αυτό τον τρόπο της απολογίας χρησιμοποιεί για όλα τα θέματα που αναφέρονται σε Αυτόν. Όταν λοιπόν επρόκειτο να καταστραφούν οι Ιουδαίοι και να παραδοθούν στην έσχατη κόλαση, για να μη συκοφαντήσει κάποιος από αυτούς, κινούμενος από πονηρία, την Πρόνοια του θεού, λέγει· «Τι έπρεπε να κάνω στον αμπελώνα αυτόν και δεν το έκανα;»(Ησ. 5, 4). Ωστε, και στην προκειμένη περίπτωση το ίδιο να εξετάζεις, τι έπρεπε, δηλαδή, να γίνει και δεν έγινε; Και κάθε φορά που γίνονται συζητήσεις για την πρόνοια του θεού, με αυτόν τον τρόπο να αντιμετωπίζεις εκείνους οι οποίοι, βασιζόμενοι στην κακία των πολλών, επιχειρούν να διαβάλλουν την θεία Πρόνοια.

Πρόσεξε, λοιπόν, ποιου είδους παράδοξα γεγονότα συμβαίνουν, τα οποία αποτελούν προοίμια των μελλοντικών θαυμάτων. Δηλαδή, δεν ανοίγεται ο παράδεισος μόνο, αλλά ο ίδιος ο ουρανός. Ας αφήσουμε, όμως, τον λόγο για τη συμπεριφορά των Ιουδαίων, για μια άλλη φορά που θα μας δοθεί η ευκαιρία. Τώρα, με την βοήθεια του θεού, ας επανέλθουμε στο θέμα μας. «καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνέωχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί[:Ὅταν ο Ιησούς βαπτίσθηκε, αμέσως ανέβηκε από το νερό (διότι δεν είχε καμία αμαρτία να εξομολογηθεί, ενώ οι άλλοι έμεναν σε αυτό, όσο χρόνο διαρκούσε η εξομολόγησή τους) και ιδού άνοιξαν χάριν Αυτού οι ουρανοί]»(Ματθ. 3, 16).

Για ποιο λόγο άνοιξαν οι ουρανοί; Μα για να μάθεις ότι συμβαίνει το ίδιο, όταν βαπτίζεσαι κι εσύ, εφόσον ο θεός σε προσκαλεί προς την ουράνια πατρίδα και προσπαθεί να σε πείσει να μη διατηρείς κανένα δεσμό με τα επίγεια πράγματα. Εάν όμως δεν βλέπεις το άνοιγμα του ουρανού, να μη φανείς δύσπιστος γι' αυτό. Διότι πραγματικά στην αρχή των παραδόξων και πνευματικών πραγμάτων, έχουμε πάντοτε την παρουσία αισθητών εμφανίσεων και την πραγματοποίηση τέτοιων θαυμαστών

γεγονότων, χάριν εκείνων, οι οποίοι δε διαθέτουν εύστροφο πνεύμα και έχουν ανάγκη αισθητής οράσεως και δεν μπορούν να αντιληφθούν τίποτε το μη αισθητό, αλλά μόνο μπροστά σε όσα βλέπουν με τα μάτια τους πτοούνται· με αποτέλεσμα, έστω και αν έπειτα δε συνεχίζονται τα θαύματα, να παραδέχεσαι διά της πίστεως, όσα πράγματα αποκαλύφθηκαν μία φορά στην αρχή διαμέσου των θαυμάτων. Ως γνωστόν, και στους αποστόλους κατά την Πεντηκοστή ακούστηκε ήχος βιαίου ανέμου και εμφανίστηκαν πύρινες γλώσσες, αλλά αυτό δεν έγινε για τους αποστόλους, αλλά για τους παρόντες τότε Ιουδαίους. Συνεπώς, μολονότι δεν λαμβάνουν χώρα αισθητά θαύματα, εντούτοις δεχόμαστε ό,τι αποκαλύφθηκε διαμέσου αυτών μια φορά στην αρχή. Διότι και η περισσότερά γι' αυτό τον σκοπό εμφανίστηκε, για να υποδείξει, δηλαδή, σαν να ήταν δάκτυλος, στους παρευρισκομένους εκεί καθώς και στον Ιωάννη, τον Υιό του Θεού. Αλλά δεν εμφανίστηκε μόνο γι' αυτό τον σκοπό, μα συγχρόνως για να γνωρίζεις ότι όταν βαπτίζεσαι, και σε εσένα κατεβαίνει το Άγιο Πνεύμα. Συνεπώς, εμείς δε χρειαζόμαστε αισθητές εμφανίσεις, δεδομένου ότι η πίστη αντικαθιστά τα πάντα. Και επιπλέον, διότι τα θαύματα δε γίνονται για τους πιστούς, αλλά για τους απίστευτους.

Και για ποιο λόγο το άγιο Πνεύμα εμφανίστηκε με την μορφή ενός περιστεριού; Ήμερο είναι το ζώο αυτό και καθαρό. Επειδή λοιπόν και το άγιο Πνεύμα είναι πνεύμα πραότητος, για τον λόγο αυτό εμφανίζεται με το σχήμα αυτό. Εξάλλου, έτσι μας υπενθυμίζει και κάποια παλαιά ιστορία. Δηλαδή, όταν κάποτε ολόκληρη η οικουμένη υπέστη καθολικό ναυάγιο και κινδύνευε να αφανισθεί το ανθρώπινο γένος με τον Κατακλυσμό, αυτό το πτηνό εμφανίσθηκε και υπέδειξε την κατάπαυση της καταιγίδας και εξήγγειλε το χαρμόσυνο μήνυμα της ολοκληρωτικής γαλήνευσης της οικουμένης, με το κλαδί της ελιάς, που κρατούσε στο ράμφος του (Γεν. 8, 10-11). Όλα αυτά, βέβαια, ήταν προτύπωση των μελλοντικών γεγονότων. Πραγματικά, και τότε η κατάσταση των ανθρώπων ήταν πολύ χειρότερη και ήσαν άξιοι πολύ μεγαλύτερης τιμωρίας. Για να μη σε κυριεύσει, λοιπόν, απογοήτευση, σου υπενθυμίζει το περιστατικό αυτό από την Παλαιά Διαθήκη. Δηλαδή, τότε, όταν τα πράγματα έφθασαν σε απελπιστικό σημείο,

δόθηκε κάποια λύση και έγινε διόρθωση της κακής καταστάσεως. Αυτό όμως έγινε τότε με τιμωρία, ενώ τώρα γίνεται διαμέσου της ανέκφραστης χάριτος και της δωρεάς του θεού. Για τον λόγο αυτόν εμφανίζεται και η περιστέρα, όχι για να μας φέρει το κλαδί της ελιάς, αλλά για να μας αποκαλύψει τον Λυτρωτή από όλα τα κακά και να μας γεμίσει με αγαθές ελπίδες. Ούτε, βέβαια, βγάζει κανένα άνθρωπο από την κιβωτό, αλλά ανεβάζει ολόκληρη την οικουμένη στον ουρανό με την εμφάνισή της, και αντί για το κλαδί της ελιάς, προσφέρει σε όλο το ανθρώπινο γένος την υιοθεσία του από τον θεό.

Αφού λοιπόν σκεφθείς και αντιληφθείς το μέγεθος της δωρεάς, να μη νομίσεις ότι η αξία του Αγίου Πνεύματος είναι μικρότερη, επειδή εμφανίστηκε με τη μορφή αυτή του περιστεριού. Επειδή ακούω μερικούς να υποστηρίζουν ότι όση διαφορά υπάρχει μεταξύ του ανθρώπου και της περιστέρας, τόση υπάρχει και μεταξύ του Χριστού και του Αγίου Πνεύματος, εφόσον ο Ιησούς εμφανίστηκε με τη δική μας μορφή, ενώ το Άγιο Πνεύμα με τη μορφή της περιστέρας. Λοιπόν, ποια απάντηση θα δώσουμε στις απόψεις αυτές; Ότι ο μεν Υιός του θεού έγινε πραγματικά άνθρωπος, ενώ το άγιο Πνεύμα δεν έγινε περιστέρα στην πραγματικότητα. Γι' αυτό τον λόγο και ο Ευαγγελιστής δεν είπε ότι εμφανίστηκε με τη φύση της περιστέρας, αλλά «έν είδει περιστερᾶς» (: με τη μορφή της περιστέρας), ούτε βέβαια, παρουσιάστηκε ύστερα από το γεγονός αυτό της Βαπτίσεως του Κυρίου με την μορφή αυτή, παρά μόνο τότε. Εάν λοιπόν εξαιτίας αυτού υποστηρίζεις ότι η αξία του Αγίου Πνεύματος είναι κατώτερη από την αξία του Ιησού, τότε, σύμφωνα με τη σκέψη αυτή και τα Χερουβίμ θα θεωρηθούν πολύ ανώτερα, όσο ανώτερος είναι ο αετός από την περιστέρα, αφού τα Χερουβίμ εμφανίστηκαν με την μορφή του αετού (Ιεζ., κεφ.10 και 11). Ακόμη, και οι άλλοι άγγελοι θα ήσαν ανώτεροι, αφού πολλές φορές εμφανίστηκαν με τη μορφή του ανθρώπου. Αλλά δεν είναι ορθές οι σκέψεις αυτές, οπωσδήποτε δεν είναι ορθές. Διότι άλλο πράγμα είναι η αλήθεια της θείας οικονομίας και άλλο η ηθελημένη στιγμιαία εμφάνιση με ορισμένη μορφή.

Συνεπώς μη φέρεσαι με αχαριστία προς τον ευεργέτη σου, ούτε να ανταποδίδεις τα αντίθετα από,τι πρέπει σε Εκείνον ο οποίος σου χάρισε την πηγή της ευτυχίας σου. Διότι όπου ισχύει η τιμή της υιοθεσίας, εκεί εξαφανίζονται τα κακά και όλα εν γένει τα αγαθά προσφέρονται. Για τον λόγο, αυτόν, λοιπόν, καταργείται και το ιουδαϊκό βάπτισμα και καθιερώνεται το Χριστιανικό. Δηλαδή, ό,τι έγινε με την εορτή του Πάσχα, το ίδιο συνέβη και με το βάπτισμα. Πραγματικά, και στην περίπτωση εκείνη, αφού εόρτασε και τα δύο Πάσχα, αφενός μεν κατήργησε το ιουδαϊκό, αφετέρου δε θέσπισε το δικό μας. Και στην προκειμένη περίπτωση, βαπτίζεται μεν το ιουδαϊκό βάπτισμα, αλλά συγχρόνως ιδρύει και το βάπτισμα, με το οποίο ανοίγει τις θύρες της Εκκλησίας· και όπως τότε σε ένα τραπέζι, έτσι και τώρα σε ένα ποτάμι, αφού υπηρέτησε τη σκιά, πρόσθεσε και την αλήθεια. Πραγματικά τη χάρη του Αγίου Πνεύματος μόνο το βάπτισμα αυτό την προσφέρει, ενώ το βάπτισμα του Ιωάννου ήταν έρημο από τη δωρεά αυτή.

Γι' αυτό ακριβώς δε συνέβη τίποτε το παρόμοιο με τους άλλους ανθρώπους, τους οποίους βάπτιζε ο Ιωάννης παρά εμφανίστηκε το Άγιο Πνεύμα μόνο σε Εκείνον, ο οποίος επρόκειτο να το προσφέρει στους ανθρώπους, για να διδαχθείς και το ακόλουθο, μαζί με τα άλλα, ότι δηλαδή, όχι η καθαρότητα του βαπτιστή, αλλά η δύναμη του βαπτιζόμενου έκανε το θαύμα αυτό. Τότε, λοιπόν, και ο ουρανός άνοιξε και το άγιο Πνεύμα κατήλθε. Συνεπώς, μας οδηγεί από τον τρόπο ζωής, τον οποίο καθόριζε η Παλαιά Διαθήκη, σε έναν νέο τρόπο ζωής, τον οποίο καθορίζει η Καινή Διαθήκη, και μας ανοίγει τις πύλες του ουρανού και από εκεί στέλνει το Άγιο Πνεύμα, το οποίο μας προσκαλεί την ουράνια πατρίδα. Και όχι μόνο μας προσκαλεί, αλλά συγχρόνως μας προσφέρει και μεγάλο αξίωμα, διότι δεν μας έκανε αγγέλους ή αρχαγγέλους, αλλά μας κατέστησε αγαπητά παιδιά του Θεού και έτσι μας προσελκύει προς την κληρονομία εκείνη.[...] Για να την επιτύχουμε αυτή και εμείς, ας συντρίψουμε το βαρύ ζυγό των παθών και ας πτερώσουμε τον εαυτό μας για το ταξίδι προς τον ουρανό με τη χάρη και τη φιλανθρωπία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, στον οποίο ανήκει η δόξα και η δύναμη στους

αιώνες των αιώνων. Αμήν.